

~~B. 2525 B.~~
1666.

JAAAN LÕO

NÄGEMISED

DIVIS MANIBUS

JAAN LÕO

NÄGEMISED

DIVIS MANIBUS

*** TARTUS, 1916 ***

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk

Дозволено военною цензурою.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

55477

Eelkewade.

All loodeserwas sureb päikene,
kui purpurisse pandud kuningas.
Ta kustund kulmudele kerkib öö
ja tõmbab taewas oma tähte rüü.
Täis mulla lõhna, karget kahutust
ja imeõrna hõbeõhetust
on märtsi öö, kus uinub kodutalu;
kui surnud saar ta ümber metsasalu.
Sääl raagus rühmad tõusewad kui wall
ja paistwad tumelillad öise helgi all.
Ei kohise weel lehte haljus sääl,
ei kosta tiiwuliste laulikute hääl,
mis süttiks südant sala wärinal.
Kuid juba tuikab, tuksub tüwedes;
mahl mullapõuest sinna ülones
ja käib ja käärib sääl kui wärske wiin.

Ja äkki lõikab läbi waikusest
üks kurguheli, kasesaludest:
„Kuturr-rutuu!“ weel üks ja teine nüüd,
see — kudreskuke kirglik ihahüüd.
Ta laulu, tantsu rütmus tormine
käib õhtu õhul läbi laanede,
et süttinewad ihas südamed
ja pudenewad talwe pidemed.

Kodumaa metsad.

Kodumaa metsades kewade algus,
kodumaa metsades — häwitaw talgus:
heliseb kirwes ja wihiseb saag,
nende ees murdub wiimne kui raag.
Ohkawal hoigel langewad kased,
kui surmani haawatud kangelased,
maapinnale,
emarinnale.
Mahl ülesse keeb kändudest,
kui weri wärskeist haawadest.
Kuninglik kuusk, täis waiku ja lõhna,
punakas mänd, kes nõmmemaa, kõhna,
püsiwam poeg —
nemadki waowad,
kohades kaowad.
Kõrgele tõuswad süllad ja riidad,
lõpmata woorid neid kaugele wiivad.
Ja linnud, kes tulnud lõuna teelt,
ei leia metsa enam eest.
Nad lendawad kaebades minema,
et kõrbeks muutub mu kodumaa.

Lagled.

Ju näen aknal punast lilleõit,
kui kõuemürin kõlab rattasõit
jääst, lumest wabal linna uulitsal.
Nii hell on kõrw, kes talwel, lume a'al
on harjund kuulma toone, tasaseid,
kui sõitsid saanid mööda walgeid teid
ja kewadest ei teatud ütelda,
kas, kunas, millal jõuab, tuleb ta.
Mu üle, lõunast, lendab lagleparw.
Neid loen: seitse — wana, püha arw.
Kael — õieli, üks teise järel nad
sääl õiges joones kaugel kaowad.
Kas kodukoht neil „Tuhatjärwe“ mail,
wõi Eesti soodel, wetel madalail,
ei seda tea; mu wennad siin kui sääl;
neid terwitage; kõiki ilma pääl,
kes unustand weel pole isamaad,
kel armas sünnipaik ja koduraad,
kui teil, kes jätsite te lõuna weed,
et tuules, tormis otsi koduteed.

Kewade tulek.

Talw põgeneb; ta löödud wäe riismed
all, kallakutel — lumehanged wiimsed
weel meeleheitel wastu panewad
ja surewad sääl päikse noolte all,
kui lõo laulud kõrgelt kostawad
ja kured terwitawad kodumaad:

„gru, gru! gru, gru!“

Siis walgus suudleb wärskeid wagusid,
arm täidab maid ja metsa padusid;
all, laente kodus, kala kudu loob
ja lilleõis mul terwitusi toob
mu enda noorest, kaugest kewadest,
mis eemale jäi maha igawest.

„Kuhuu! kuhuu!“

mind meigas metsas hüüab
ja wälja, laande, meelitada püüab,
et jätaks maha toad tolmused
ja läheks waatma kuldist kewadet,
kes ligineb kui wõitja lõuna teel;
tal kilbiks — päike, kõne — Kõue keel.

Maal.

Walgust, soojust walab alla
päikse kewadine kulm ;
käbid kuuskil — were karwa,
männi oksil — õite tolm.
Säält ta walgub weewli wihmal,
puistab üle meie päid ;
linnulaulud, lilledõhnad
täitwad metsi, rohumaid.
Õnnetundel nende keskel,
nagu unes, rändan ma :
sarapiku sirges salus
sinililla lõpmata.
Põõsa peidus anemoonid
walendawad walgis rüis.
Kullerkupp ja kanakoolid
niidu nõlwal nende seis.
Kägu kukub kuldakeelil
kingul, kuusetuka sees,
orust tõuseb hõbehäälil
igiwana ihawiis.
See on ööpikute ilu
õitswail toome oksadel,

sääl, kus kaldaweerul keewad
nired pühal hallikal.

Kaugel, karjalaste laulus,
heliseb mu emakeel;

kas on kodu, ilusamat
ilmas kuskil leida weel?

Selle kodu, selle keele,
selle püha paiga eest

läksid wanad wõimsalt surma,
kannatasid kadumist.

Tõuske neile, tänutuled,
koida uuest, kustund leek!

Toonelast meil saadab tuge
wanemate warjuriik.

Õöpikud.

Kus lepad sirged loimel sinawad,
sää! sisad wäiksed waljust wõtawad,
et kaikub mets ja leikub lehestik
ning kuulama jääb koit ja ämarik,
see muinas noorpaar põhja taewa all
ja heled ööde küünlad ülewal,
kus walendades läbi kauguste wiib linnutee.
All kuulab org ja oja, künk ja kupp,
roht, põõsas, puu ja iga lillenupp,
kus walmib nektar mahlast magusast,
et oota, joota homset kosilast.
Need helid, ah, kuis kutswad, nõidwad nad
mu hinges ellu ammu läinud a'ad,
kui hoidsin õitsil isa hobuseid,
mind ootas, huikas metsas muruneid,
noor weri soontes — tuksuw, tormine,
öö sisahäälis — soniw, ihane.
Need helid wanad — uued igawest,
neid kuulis juba tuhat aasta eest
mu esi-isa, kui ta iluööl
käis kardetawal kaugel kosjateel,
kus walmis mesimari meeline,

üks sale piiga, sõstrasilmine.
Hall, wäike lind!
Sa lahkund laulikute leekiw hing,
kes tagasi on tulnud Toonelast,
et osa saada maisest ilua'ast.
Mis ütlemata neil jäi ilma pääl,
sest ihaõbdel heliseb su hääl,
nii kustumata, ehast koiduni,
weel päisel päiwal, lõuna kuumasgi
käib hõbeselge, suremata wiis,
kõik ihatuled süütab südamis.
Kui herold kuulutad sa ilmale:
noor kewade on tõusnud troonile.
Ta jalajälgist — wiljad wõrsuwad
ja hingeõhust — lilled lõhnawad;
kui wälgutule siniloitew leek,
waib, wääramata walendab ta mõök.
Ta tappis talwe, hukkas hallaõõ,
ta suurus särab üle maa ja wee.

Kodu.

Kui tulewad helged
heinakuu päewad,
siis koju käiwad
mu mõtted ja teed,
kus laentena tõuswad
tõugude wäljad
ja lõikajat ootawad
rukki eed.

Siis jätan maha
ma tolmuse linna
ja ruttan sinna
kui rändaja lind,
kus külluses kutsub
mind kodune pind.
Sääl ootab mind isa,
sääl ootab mind ema
ja wana koergi,
weel tunneb mind tema,
oma nooruse sõpra
ja seltsimeest.
Sääl aias on uibud
täis walmiwat wilja

ja pakud mul paisuwad
lõhnawast meest,
mis kollakas mehine
wara ja hilja
wiib wirgasti kodu
õilmete seest.
Sääl isade pinnal,
maa-ema rinnal,
kodu päikese tules
ma tugewaks põlen,
kui Antaios muistne,
ilmwõitmata olen.

Pikse ootel.

All ojaääres, wärskes jahedas,
kus loidap õite ehtes walendab
ja rammumullast tõusnud tapuwäät
käib lepalatwa keerul kõrgele —
sääl on mu armsam koht.

Sääl ihkan unistada sume suwe a'al,
kui loodus waikib lõuna kuumuses
ja ainult weewlikarwa wihmakull
mind kutsub kaugel, kasewarikus.
Siis Uku tund, ilm õnnest küllane,
kus wili walmib, marjad punawad,
noor naine nõrkeb oma koorma all,
kõik paharetid peitu pagewad —
Kõu töötab tulla piksemürinal.

Õitsil.

Õitsituli, suweöö süles,
leegib, loidab küünlana üles.
Hobuseid hoian, warsu ma walwan,
tähtede tõusust arutan, arwan,
et üle kesköö. Kui kaugele maha
jäi eilase päewa helendaw rada!
Aga miks hämarus weel ei lahku,
koitgi idas ei kerki, ei ahku?
Kuhu küll walgus nii kauaks meil kadus,
kaebawad hääled metsade padus.
Kustus ehk igawest ilmade küünal,
mis meid jootis walguse wiinal.
Koergi haledalt hulub ja kaebab,
otsegu hukatust kosmilist aimab.
Ja korraga hirm, nii meeletu, õudne,
asub mu aiju, poeb mu põue:
hämaral ööl ei otsagi ole,
päewa ei päikest enam ei tule.

Põud.

Päikese tuli üle metsa ja maa,
jumala ilm alalõpmata,
põletab põllud, joob jõgede wee,
põuases winas kaob kaugus ja tee.
Lõhkenud pinna sees sügawad praod,
haikuwad, ootawad, millal küll saod
woodawa wihmaga jootwad neil janu,
juurede manu käib jumalik märg.
Aga ei pilwi, ei piiskagi tule,
kumawal koidul ei kastetki ole.
Põuane pind end merde wõi heidaks,
sinna, kui endne Atlantis end peidaks.
Üle ta mägede, üle ta madala
weereks siis wägewad, wahused wood,
liiguksid laewad ja lehwiksid lood,
kõneleks muinasjutt nüüdisest a'ast,
kerkinud merest ja kadunud maast.
Jumala ilm üle metsa ja maa,
päikese tuli alalõpmata.

Enne lõikust.

Mu wili walmis; töotab saaki hääd;
ta walkjad warred, pikad rasked pääd
on paendund alla, heitnud hakki end,
kui uhas wihm ja kohas tormilend.
Nad saanud, joonud palju päiksetuld,
sest õlg on wask ja tera — walmind kuld.
Ma algan lõikust homme hommikul
ja waata, idaserwas hiilgab mul,
just alles tulnud taewa tehasest,
weel nõretades noorest wärskusest,
sirp hõbedane, teraw, õrn ja uus.
Nii surmaw-selili ta kumerus,
et lõpuaimdus kerkib kõrsis, päis,
nad wärisedes tundwad: aeg on täis.

Tukkuw sügise.

Saagirohke, rikas sügis õues,
ärawäsind õnnistusi tuues,
koidupuhtel tukub temagi.
Tema kuub ja kübar udust hallid,
peapadjaks — pehmed pilwewallid,
ulatades poole taewani.
Waldab, köidab koidueelne uni
loodust, loomi hele hommikuni.
Ainult rehel tolmund inimesed,
nagu tondid, pahad peletised
a'awad ahteid, kolistawad hõrsi,
pekswad koodiwardal wiljakõrsi,
seowad hoosid sappa, sõkma pahna,
tõuseb tolmu, hõljub uudselõhna.
Pudeb pääddest, weereb kuldne wili,
kümnekordselt kewadine küli,
täidab astjad, täidab aidasalwed,
tasub töö ja waewa, öised walwed.
Toetades jalgu põllukünkil,
tukub sügise, pää — pilwerünkil.

Halla öö.

Külm sügisõhtu kerkib kiiresti,
ta tumed warjud tõuswad tähteni.
Kui kaebehelid kostwad taewa alt —
metshanid sõudwad ära kodumaalt.
Hall langeb alla nende tiibadelt,
jäab rohulatwis hiilgma lumiselt.
Ta tuleb põhjast talwe hõnguga,
kõik õrnad kaswud, õied hukkab ta.
Ta jäisis küüsis waikib mets ja nurm,
ta walges pigistuses peitub surm.
Ei kuskil abi meil, ei aitajat,
kes hurjuks, tõrjuks halla tigidat.
Me ainus kaitsja, püha päikene,
ta kumaw ketas kadus õhtusse.
Küll tuhat tähte taewast loidawad,
ei abi neist, seks liiga kaugel nad.
Uus hommik alles ajab halla öö,
uut kewadet ei enam meile too.
Kõik lehed ehtes wiimse iluga,
neid märkis hall, nad peawad surema:
kask rohiline helekuldseks saab
ja werewärwi wõtab aruhaab.

Seatapp.

Ei mitte waikselt, nagu woon ja weis,
ei sure siga ; hädaheli täis
on õu ja õhk, kui rinnus surmaw haaw
ta risti aial, weri wahutaw
käib, kohab kaussi, koprub kõrgele
ja punapiiskil paiskub põrmusse.
Sest walu waatest ärahirmunud,
õrn tundlik laps, kui taga-aetud
ta tõttab tuppa, peidab patjus pää,
ei nähtus silmist, heli kuulmest läe ;
jälk ülekohus, õudne werine
näib looma tapp ja hukkus lapsele.
Kuid harak aial hända wibutab
ja omi lapsi kutsub, kädistab :
„suur walge siga laual selili,
kõik neli jalga õhus õieli!“
Õlgkatusharjal istwad waresed
ja waatwad ahnelt alla, wihased,
et koerad haukel ära a'awad neid,
ei anna koristada jätiseid.
Hall talumees, kui osaw anatoom
sääb lõhub, lõikab, tükkeks lagub loom

ja sisekond, weel soe wärskusest,
on naeste käes, säält hargub raswa kest.
Wirk wäike tigane, kõht kollane,
raidraswa raasu nopib ülesse.
Mis üsna hõögub, särab sädemis,
leelõukalt kiwi kisub karjapoiss,
et wärsket magu kiwil kõrweta.
Aur kerkib üles udusambana ;
ta walgis pilwis, kergelt kaduwais,
käib taewa poole magus ohwrihais.

Jäälilled.

Jäälilled öitsewad mu akantel,
fantastilised, suured ;
neil kõwas klaasi pinnas
kindunud on juured.
Neid wäsind päike enam sulata,
waid wärwib ainult oma tulega.
Nüüd tahaks olla koduwainudel,
kus wärske lumi laialt walendab
ja wõsastikus, nurme nõlwadel
hall jänes jookseb, jälgi waheldab ;
kus püüde parw käib hirmul ülesse
ja kiirel lennul kaob kaugele ;
kus kaselatwis tedred kiikumasa
ja metsateedel murdjad hiilamas.
Sääl tahaks olla, tahaks minna ma,
mul kaasas koerad jahisõprena.
„Tsehõi, tsehee!“ mu hüüd ja nende hauk
ja sinna sekka wali püssipauk,
et jahi-ilust kõlab nurm ja laas
ja talwerahust heitub haldijas.

Sääl õhtul ootab kodutalu meid,
kui oma lapsi, kaua wiibinuid;
meid söödab, joodab, paneb puhkama,
kui ilus tema süles uinuda:
kilk ahju augus mängib muistist wiit
ja hinge paelub une uimaw niit . . .
Kui palmioksad wärskil haudadel,
jälililled arenewad akantel;
siin, nende taga, mahamaetud ma,
mind kodu kauge ootab asjata.

Pärn.

Pärn wiimne puu, kes süda-suwe a'al
weel õite ehtes püsib põhjamaal.

Ta waha-walged õied tilkwad meest,
kui lõikuslaul käib sumin lehte seest,
kus wirk ja wäike, püha putukas
on lõhnaw-magust saaki kogumas.

Kõik oma hinge, oma helguse
on heitnud suwi neisse õitesse,
et pärast seda surra, kaduda,
kui pillamisest waene kerjaja.

Pärn tardub wiimaks talwe pakases,
ta wäike, kuldne sõber tarudes,
see külmab, nälgib, kadu kannatab
ja suwest soojast, õitest unistab
nii suurist, walgist, üsna wõimatuist,
kui hulub torm ja teedel tõttab tuisk.

Kerjus.

Nad riisusid ära
mu raha, mu wara
ja tõbi mult tabas
mu wiimase jõu.

Mu armas on ammugi
jätanud mind maha,
mu jumalast ammu
ma taganend ju.

Mu ümber tuul wingub,
mu riided täis lund:
„jää puhkama, kerjus,
sul soowin hääd und!“

Ja ülewal ronk,
see surnute lind,
ta keerleb ja karjub:
„ma koristan sind!“

Mets.

Sinialu, sadapäine,
ülim ema oled sa ;
sinu kohisewas warjus
minu wabaduse maa.

Kõik, mis mujal otsib üles,
tülitab ja tüütab mind,
waba sellest sinu süles
olen ma, kui oksal lind.

Juba lapsena mind wõtsid
hoida sinu haldijad,
kui ma wäeti käisin üksi
läbi sinu teed ja raad.

Waritses meid wanast sõda,
hukatuse hädaoht,
kaitsesid meid, kõrge koda,
pelgupaik ja kindel koht.

Sinu hiied — wanem tempel,
kuhu rahwas ohwrid wiis,
sinu orud, sinu künkad
muistseid mälestusi täis.

Mängiwad su laante latwis
tuuleneitsid, tormihood,
tõusewad sääl kohisema
imelised muinaslood.

Kurdab laanekurus mardus
wanul waenu haudadel,
ah, kuis heliseb ta laulus
wägilaste werehää. . .

Sinialu, sadapäine,
ülim ema oled sa,
sinu kohisewas warjus
minu lossid — luulemaa.

Wiimne nägemine.

Kus künkad laente moodi kerkiwad
ja nende harjal metsad kohawad,
sääl on mu kodumaa.

Sääl seisab talu ojakallakul,
kus saatsin mööda mängil wallatul
ma oma noorusa'a.

Kõrw kuulis kodukeele kõlawust,
silm nägi koduilu lõpmatust,
kõik walgus hinge mul.

Kõik mets ja muru, orud, kõrgustik
ja kodutaewa koit ja hämarik
kesksuwe koidikul;

Kõik laulud, hauked, helid, sarwelutt
ja wiulite hele, kaebaw nutt
kesk pulma, pidu-ööd.

Ma nende wallas, nende wõimu all,
kas olen kodus, olen kaugel maal,
mind kutsub nende hüüd.

Nad tõuswad weel kui tore terendus, —
mu meelte wiimne, maine mälestus, —
 kui lähen Toone teed,
kus haigutawad õudsed wärawad,
ja kustub walgus, jalgil kohawad
 raudjäised Maana weed.

Asumine.

Maha jäiwad endsed asukohad :
Kõrge Ural, Wolga, wete ema,
rohurikas, rammus Muroma.
Loode poole, läbi soo ja salu,
üle wete pinna walewa,
kussa õhtul helgib ehawalu,
wärwib pilwi oma werega,
sinna, sinna, töotatud maale,
kiskus südameid kui kuldne ling,
järgi weerewale, püha päikesele,
rännuhimus, ihkas rahwahing.
Ette kõigist Eesti esihõimud,
Kalewite kange kodukond,
juhitud nad jumalikust wõimust,
tegid teoks ammust iha und ;
kinnitasid Lääne kaldal kodu,
peraks põlisemaks, poegadel,

ehitasid linnad soode sülle,
waenupelguks wanul wäetitel.
Tared tõusid üles tammepuista,
tulimullast wõrsus wiljawood;
asujate tööst ja tegudesta
kõnelewad kalewite lood.
Kaswis rahwas, kogunes ja rohkes
oma jumalate hoole all,
noorusilus, tormilises, uhkes
wõitis manneril ja merel mühawal.
Pihkwas, Nowogardis käisid tema pojad,
tema ratsud jõiwad Wäina jõest;
Rootsi linnad, kuninglikud kojad
häwitati ära tema wäest.
Nõnda tekkis Eesti sugu, tõusis,
wõtsid juured kodumullas maad,
et ei pärast, katsumises suures
surmata neid suutnud aastasa'ad.
Tüwest, wanast, tõuswad wõsud uued,
uhkemad kui isad endised;
ees neid ootwad paistelised suwed,
praegu puhkemas näen kewadet.
Tulewadki hallaööd ja marud,
mõned lootusõied langewad;

langegu, küll ülejääwad harud
püsima on seda kangemad.
Ei meil ole arwurikast hulka,
terwel rinnal read koomale!
Waimus waprat, wähematki salka
Gideon wiis wanast wõidule.

Kurelaste laul.

776. a.

Brawalla nõmmel
weel punetab sammal,
kus wanasti wõitles
eestide wägi
ja kõlas me kuulsus
Skandia mail.
Sääl daanlaste ridasid
rõhusid maha
me toredad ratsud.
Kuis hirnusid uhkelt
nad lahingi õhtul,
kui kapjadel hüübis
neil hurmane weri
ja jalgus neil wakkus
waenlase juuks —
kuldkiudine kammits,
daanlase tukk.
Sest ajast käib hirm
me laewade eel
ja ahastus taga
me tegude teel.
Me tuleme saagi

ja wõitude lõhnas,
me lõikame lõunas
ja põimame põhjas.
Me päralt on hõbe,
me päralt on kuld,
me jätame järele —
tuhka ja tuld.

Norra kuningapojad
meil kaitsewad karja
ja Jüütimaa tütreid
jahwawad wilja
ning suruwad uhmrise
otrade teri;
oma kodumaa saari
nad enam ei näe.
Sest lendab hirm
me laewade eel
ja ahastus taga
me tegude teel. —

Olandi leeris.

1170. a.

Me üle on öö,
meid hukatus hiilab,
me laewadel purustud
purjed ja tüür;
ja rõngana ümber
meid waenlane piirab
kui raudine müür.
Puid tulle, leek loida,
nüüd walwust ja hoolt,
kui koidab meil hommik
kodumaa poolt —
siis waenlaste sekka!
Kui kuldid, kui karud,
kui wihased marud,
mis murrayad laante
põliseid puid,
nii waenlaste luid
me heidame loogu,
mere, mühawa, woogu

me paiskame neid.
Me laiwad, me luiged,
me purjede pais —
siis waba neil tee
üle wahtuwa wee,
kodukaldale kandwad
kui wõitjaid,
nad meid.

Kel wendadest surm
surub igawest lau,
sel põlewal riidal
saab wiimane au.

Ta tuhka me kodumaa
mullasse wiime;
säält tõuswad ta põrmust
meil wõitlejad uued,
meresõdijad suured.

Ahoi,
ju õreneb öö
ja tumeneb täht,
külme mere poolt, maale
käib hommiku õhk.
Koit kerkib Ämara
weetlewast wõrgust

ja sütitab uuesti
päikese tuld.
Nüüd sarwed hüüdma,
kilbid kõlama!
Meid ootamas on
eluhinna eest —
ränk weretöö.

Ümera ääres.

1210. a.

Taara, me abi, me taewane jumal,
ohwrit sul toome õhtusel kumal.

Ümera kaldal,
kuis olid sa wägew,
kuis olid sa waldaw!

Appi meil wõitluses
sirutid käe,

põrmusse pillasid
waenlase wäe,

ta su jalgade järg.

Kui kaikub me wõitluse
wihane huik,

sõjasarwede luik,
me kilpide kõla,

ja odade heli,

me lahingi hüüd:

„Taar' awita!“ —

ei keegi su nime ees
püsida saa.

Ha, kuis oskasid
surmawalt sattuda

sääl meie odad!
Woolitud warredelt
nirises niiskus,
purpuri piiskis —
hingede märg.
Wäledalt wälkusid
ambude nooled,
halwasid waenlase
südamed, sooned;
ta soomussärgid,
ta kilpide sära,
neid lõhkus ja lõikas
me mõökade tera.
Ordu rüütliid,
walendaw walgis rüis,
Liiwi, Läti
sõjaka nooruse õis,
kes hommiku algel
weel punawil palgil
meid häwita arwas, —
need õigusid õhtul
Ümera salus,
mürk-mõrudas walus.
Keiritar,

tumeda Toonela tütar,
sulgus neil kinni
kustuwaid silmi,
hanguwaist ihudest
awitas hingi,
wiis salkades alla,
kus warjude riik.
Ümera kaldal
nüüd huluwad hundid,
kisawad kaarnad
koolute kallal,
kurbus ja kurt
sest waenlase wallal.
Kaebawad kaasad
ja halawad emad
lindena,
langenud poegade pärast.
Wägew on Taara,
me taewane jumal,
loitke tal, leegid,
õhtusel kumal.

Riia sõit.

1211. a.

Üles, üles, werewennad,
rakendagem sõjasõnnid!
Lähme Wõnnu wõttemaie,
lähme Riiga rikkumaie.
Läbi laante, läbi luha,
üle rusude ja tuha
Wäina wetele wiib tee.
Sääl me isad enne käinud,
enne käinud, päewi näinud
wõidurikkaid, weriseid;
Wäina kalda walges liiwas
luitumas on nende luid.
Nende jälgil, wõidukäigil
tuleb meilgi Toone öö,
tulewpõlwedele paistma
jäab me sõit ja sõjatöö.
Üles, üles, werewennad,
rakendagem sõjasõnnid!

Jüri ööl.

1343. a.

Hüüd üle maa käib hinge põhjani,
nüüd üles, „Maa“, su pojad wiimseni;
nüüd lõpetagem oma piin ja waew,
nüüd tuleb ots, wõi hele wõidupäew:

Kõik üles, edasi!

Mäelatwil loit, käi „maiija,“ malewa,
uus surmasõit käib üle kodumaa;
me wabadust, mis wõeti wanasti,
nüüd werehinnal toome tagasi:

kõik üles, edasi!

Löö, loida leek, kõik tuhaks taga tee
ja wälgu mõök, kõik sundjad surma wii;
ei halastust, kui Eesti wiha keeb
ja wanu wõlgu weres tasa teeb:

kõik üles, edasi!

Wanemuise sündimine.

Ei olnud kuud, ei olnud päikest weel,
ei õhkund tähte tuled taewa teel,
kui sünniwalus waewles woode raal
noor nurganaine, ilus Ilmatar.
Küll kiigutasid kawet wete wood,
ei sündind laps, ei waikind waluhood.
Küll hüüdis Ukot, ülijumalat,
ei ilmud abi, läksid aastasa'ad.
Ta põlwedele pesis muinaslind,
kel aset muud ei pakkund wete pind.
Lind haudus põlwed ülipalawaks
ja küttis koorma ärakandmataks.
Siis nurganeid end wõimsalt sirutas,
kõik munad põlwilt paiskas, purustas.
Sääl koortest, ülemistest, tekkis taewakaar
ja alumistest alla mannersaar
ning sorast süttis särapäikesilm
ja munawalgest kuu ja tähteilm.
Siis alles Ilmatarist ilmale
sai Wanemuine wete pinnale,
suur tark ja nõid ja luulegenius,
meid walgustama põhjatumas öös.

Palwe.

Kuu kumerus meil koidab metsa kohal,
kui algus-aegil, esi-isadel.
Ta serwadel, sääl istub Ilmatar,
kuldjuukse tukka palmib eha-a'al.
Neis kullalaentes kaswab algaw öö
ja ikka kõrgemale kerkib kuu
ja majesteetlikumaks muutub iludus,
mis igawesti noor ta õlgadel.
Kõik tähte hiilgus kaob ta ilu ees
ja sureliste meeste südamest
ta poole ihked tõuswad ülesse,
kui hõbetuid, mis kaowad kauguses.
Kuid wanast Maana tark, kes luges tähtedes,
ja mõistis häälis, mardushelides,
ta tõstis käed palwes ülesse,
ta sõnad sõudsid hõbehelgisse:
„Suur jumalanna, üleilmne neid,
sa tunned wälgu walendawad teed;
su kätetöö on kumer wikerkaar.
Kui sõitwad pilwis Kõu ja Pikse paar,
su imekangas idas loitma lööb,
wett pisarateks pilwi üles joob.

Ei olnud taewaid weel, ei olnud maid,
waid haigutas suur, lage wetelaid,
kui kosisid sind juba tormihood
ja suudlesid ürgalgsed wahuwood.
Su laps on Wanemuine, laulik põline,
kes asetab me kodu Lääne kaldale.
Sind Eesti sugu tunneb, tunnistab,
su kõrget nime laulus nimetab.
Suur ema, ole armuline meil'
neil kangeil katsumise päewadel,
kus tõuswad idast ähwardawad wäed
ja haarwad õhtust teised, raudsed käed.
Meid, oma lapsi hoia, toeta,
et wõõrad põrmu suruda meid saa.“

Äike.

Ülenew äike, kohutaw kõue,
jumala kilp, kui taewade õue
ülesse kerkib su ähwardaw wari,
hei, kuis põgeneb kurjade kari!
Tanumil, teedel, tuulede keerdel,
mägedest alla, woogude walda,
perwede peitu, roogude rettu.
Otsis neid üles säääl, äikese sajul
kangepoiss Kalew oma nooruse ajal;
sasis neid kinni karusest turjast,
kiskus kui wähki koltade urgast;
heitis neid kaldale äikese kätte,
jumala tuliste noolede ette.

Ülenew äike — kilpidest kuulsam,
walendaw wälk, sa — nooledest nobem!
Sirutab wälja teid jumalik käsi,
pilwedest piiskub siis woodane wesi,
paenduwad metsad ja põruwad maad,
jälle kui jõudnud gigantide a'ad,
kes omas tooruses tormasid üles
jumalaid tapma, taewade süles.
Ah, mis tahtsid nad jumalail wiia,

osaks neil endil sai ülegi liia.
Elu ja surma ja wõitude tooja,
ülitaat Uko, ilmade looja,
astus neil wastu wälkuwas wäes,
kõuepilw, kohisew, kilbina käes.
Surmawalt sätendas wälkude tuli,
ilmade otsa käis hoopide heli.
Purustult maha, maapinnale langus
jätide jõud, gigantide kangus;
hukkusid igawest Maa-ema pojad,
kõlasid wõidust taewased kojad.
Wõitmata wägew, kui endisel ajal
tõreleb Taara taewade rajal,
müristab kõrwu gigantide lugu,
hirmunult kuulab me surelik sugu
wihase jumala wägewaid hääli,
näeb ta wälkude nuhtlewat nooli,
kumardab põrmus ja palwes ta ees —
üle käib jumal meist wälgus ja wees.

Kuu.

„Helene,“ „selene,“
sa selge ja hiilge,
nii Hellases hüüti
sind, helendaw kuu.

Endümion oli
sääil ilusam meestest,
kes hoidis karju
Karia mail.

Ta pärast küll astusid
kõrgustest alla,
taewane tütar,
kuu, kumendaw neid,

kus karjaste onnis
ööseti hingas
Endümion ainus,
su ihaldud ülg.

Ta öösisid hoidjad
ustawad koerad,
ei julgenud tõsta
nad hauget, ei häält,

kui walgus neist mööda
fosfori helgis
kõrguste küünal
kui nägusam neid.

Ambrosia lõhnas
siis uinusid aiad
ja lehtedes waikis
lindude laul.

Ei hulunud schakal,
ei luuranud lõwi,
ei kohutand karju
ta enam sel ööl,
waid kõrgustest, kuuta,
kumasid alla
tuhanded tähed
kui pulmade loit.

Nii oli see wanast;
nüüd tõused ja wajud,
täis toredat suurust,
kui kuninglik lesk.

Weel särab ja loidab,
kui loomise päewil,
su tõusengu tuli
ja weerengu wask.

Mis päewal on paos,
see ilmub su aos,
neid esile kutsub
su õrnuse helk.

Kõik haldijad, waimud
ja kadunud kaimud,
uut elu neil annab
su hõbene pilk.

Su nõiduslik ilu,
ööwarjude elu,
mind wõtawad wangi
wõitmata wäel.

See hoiab ja peab,
mind hämaras weab,
et tõusewat päikest
ma enam ei näe.

Talw.

Sind wihkan, talw,
sa armuta ja wana wägimees!
Su Gorgo pilgu, wihawaate ees
kõik elu hangub, ärahäwineb
ja warrelt õis, leht puudelt pudeneb.
Sa särapäikse taewaserwa surud
ja lumetormis matad kodukurud;
su kannul pakane käib paukudes
ja tardub laine kodujärwedes.
Ju wanasti su wiha wääras meid,
kui waenusalku Wäina kaldalt töid,
neil tegid teed sa üle rabade
ja juhtisid mu kodukülasse.
Siis leegid taewa poole loitasid
ja werehurmes wallad hoigasid.
Mis mõõgamöllust üle, ellu jäi,
sel külm ja nälg ja kiskja surma tõi.
Ei siiski kõiki meid sa jõudnud häwita,
weel elab rahwas, kosub kodumaa

ja peab taplust oma talwega.
Kui sõdur seisan selles malewas,
säält tulenooled wälja lendawad,
et hääwiks talw ja koidaks kewade,
mu rahwale!

Mägi.

Mägi kui määratu,
mahalöödud
hiiglase pea,
kesk lagendikku.
Luitunud juustena,
tormide sasida,
heljuwad mäe pääl
üksikud kased,
nii ahad ja wanad —
iganend hiiepuud
endisest a'ast.
Nende all sügawas
puhkawad mehed ;
sõdade surma,
kui kaunimat ehet,
wõtsid nad wõideldes
kodumaa eest.
Maasika salgad,
purpuri tilgad,
ehiwad kõrgendi
külge ja harja —
endine weri on
wärwinud marja.

Sitkus ja sirgus
on kaskede tüwes;
haudadest wirgus
sinna ta üles.
Mullamaa põuest,
Toonela õuest,
päikese poole
käib surnute iha,
kaskede kohas
nende walu ja wiha:
et weelgi mu rahwas,
mu kodumaa
pole wõtnud end
wõimsalt koguda.

Hingede päew.

Täna hingede päew.

Täna tulewad kõik, kes mind on loonud
ja aegade hämarast ette toonud,
mu muistesed wanemad, kallid kooljad,
mu kodu ja rahwa eest kostjad ja hooljad.

Tulge kõik, tulge kõik, teid kutsun ma,
kõik pirrud ma süütasin põlema,
laud nõtkub söökide, jookide all
ja õled, puhtad, on põrmandal.

Mu kojukutset nad kuulewad
ja haudadest hulgana tulewad
mu esi-isad, kaugelt muinasmaalt :
kes kütt, kes kalur Wolga raalt,
kes süütasid Muroma kütiste tuld,
kes teadwad, kus peidus on Kungla kuld ;
kes ilmus kui wõitja malewa,
et Eesti kodu siin rajada ;
kes langes Eesti wiimses wäes,
kes rauges raske orjuse käes.

Nende warjud ja waimud täitwad mu toa,
mu tare, mu kambri, mu koduse koa.

Wõtke mu wärskest, mu uudsewiljast,

katske mu kappades wahtuwast kaljast;
saatke mu künnile, külwile kasu,
mu töödele tasu, mu rahwale asu;
lätke leeki mu poegade rinda,
et kodumaa pinda nad koguks ja korjaks,
et maad, mis joonud ta werd ja higi,
ei wääraks, ei wõidaks wõõra wägi.
Ja wiimaks —
kui ähwardab kustuda Eesti päike,
siis tulge kui äike, kui kewade torm
ja pühkige ära kõik painajad, lööjad
ja surujad, sööjad.
Küll piduehtes siis kodumaa
kõik tuled teil süütab põlema.

Wägilane.

Mul endne weri kerkib südames
ja endne kangus kaswab kontides,
mu muistne osa, püha pärandus,
mu wanematelt saadud warandus.
Sest pole loodud mina risti kandma,
ei alanduses ennast põrmu pandma,
kuis käsid sa,
suur kannataja, Galilea mees.
Ei; wõitlus, wastupanek, wägitöö
ja uhke minek, algab Mana öö —
nii õn mu wiis.
Su taewad, paradiis ei kutsu mind.
Ma sinna käin, kus hiied kohawad
ja ahituled öösse loidawad,
kus Wana-Eesti wõidupidu teeb
ja tapapaika oma ohwrid wiib;
kus esi-isad, wõimsad, tugewad,
uut maad ja saaki omal otsiwad,
kus Kalew sõidab „Lennok“ laewaga
ja hiiglaneiu mängib meestega, —
sääl on mu hing.

Säält uneöödel tulen tagasi
weel vaatma kodu wälju, radasid.
Kui tuuleõhk käin üle wee ja maa
ja panen lilled õitsma, pungad puhkema.
Ja kustubki mu nimi, mälestus,
ma elan edasi, kui kodugenius,
kes tuhat teistega on walwel ustawalt,
et Eesti kodu leiduks päikse alt.

Waskjalasilla piiga.

Waskjalasilla piiga ülewal
on omas ahastuses walwel weel,
kui minija, kes wiidi wõõrsile,
ta ihkab isatallu tagasi.
Kuu, kumendaw, tal wanast kosjas käis,
nii sattus sinna haruldasem õis,
mis iial kannud maine mullapind
ja imetanud maine emarind.
Ilmsuremata nüüd ta kõrguses
käib igawesti omas nooruses.
Kuu kõrbeid mööda, rännul rahuta,
ta astub, ahastuses, üksinda,
öö-õhud juuksis, käed sirutud,
Maa poole, kus, kui hõbest ihutud,
mäeladwad paistwad, lendab pilwesalk
ja särab, mängib püha päiksehelk.
Nii nähtaw silmile, nii omane,
näib ema Maa säält läbi laotuse.
Ei üle sügawuste silda wii,
ei üksigi tuul, ei lind too terwisi
tal sünnipaigast, kaugest, kodusest,

kust eemale ta lahkund igawest.
Maapäälsest paradiisist järele
tal mälestus jäänd hele, koidune,
mis ihasemaks — endsed ilud teeb
ja walusamaks — nüüdsed silmaweed.
Need woolawad kui hõbehallikad,
kuu sinimered nendest kerkiwad.
Maa poole ihkel käsi sirutab
Waskjalasilla piiga, ahastab.
Kuis tahaks olla tema juures ma,
ta pisaraid sääl kõrges kuiwata.

Kuninga kübar.

Kaotud lahingist weres ja wermis
päästiwad sõdurid pealiku ehte,
kaasas neil kuninga kullane kübar.
Tiheneb õhtu; metsade paos,
haigutab, ootab neid öösine khaos,
huntide hulg ja kullide huik,
oksadel hirmunud lindude suik.
Surmani wäsinud, roidunud rännus,
komistab jalg neil kiwis ja kännus;
kukkuwad, hukkuwad ohtudes öisis,
surewad soodes, kiskjate küüsis
wiimseni kõik.

Maha jääb sallu, surnute sekka,
kaitseta kuninga kuld-diadeem,
würstide uhkus, wägede rõõm.
Tulewad hundid ja leiawad krooni,
haistwad ja waatwad ta hiilgawaid jooni,
heitwad ta weerma kui helkiwa ketta,
üle see haljawa muru ja mätta,
kuni neil kallakul käppadelt kaob,
wettesse weereb, woodesse waob
kuninga kübar kui kuldine lumb.

Teadagi kohta, kuhu küll sattus,
huntidest aetud woodesse mattus
ehtedest ilusam, kuninga kuld.
Kalurid wahest, kui õhtudeil selgil
kalale sõudwad nad tõrwaste helgil,
silmawad sügawas imelist kuma,
mis ei tuluste, tähtede oma.
Hoidwad sääli krooni haldija piigad,
walwamas ümber neil sägad ja siiad,
suured ja mustad koletis-kalad.
purpuri-oimis, põlised-wanad.
Õil kui suwistel heljuma tõuseb
woodele Laenetar, Wellamo tütar,
endne siis ehib ta pead diadeem,
würstide uhkus, wägede rõõm.
Kangelast ootab ta kuninga poega,
tuleks, kes wõtaks wägewa käega
pärida omale isade krooni,
asutaks uuesti riigi ja trooni.
Tule ei kangelast, kuninga last,
lahingis langend nad ammusest a'ast;
asjata kumendab kuninga kuld,
orjade weres ei sütti sest tuld.

Kojuminek.

Eelratsasalke wõitlus, kuuliwahetus
käib tuulispääna läbi tänawa
ja kaob kaugusesse kabjaplaginal.
Siis jälle ainult hele lõunaleek,
all mõni langend hobu, murdund piik
ja uhkes mundris mõni ratsanik,
pää — põrmus, silmis — tardund igawik.
Ma nende seas, haawus surmani;
ah, nõrgub, walgub weri hurmane,
mu hingemärg, nüüd murumulla toit,
kust tärkab, tõuseb tulilille loit.
Mu üle selgib sõstrasilme paar,
mu surnud ema uhke kulme kaar:
„Mu waene poiss, mis on nad teinud sul!
mind saatsid isad wälja hommikul
sind nende juurde tooma tagasi.
Nad ootawad, mill ilmub nende seas,
kes wiimne lüli nende pikas reas“.
Mind ema käsi wõtab ülesse,

kui wäetit last mind surub rinnale.
Kaht lumiwalget tiwa, wägewat,
näen imetaja õlgel kerkiwat ;
nad tõuswad kohisedes wõidulauluna,
meist kaugele jääb maha muldne maa.

Õhtune tee.

Läbi mändade palu,
üle nirede wee,
wiib kallima kodu
mind õhtune tee.
Õö tumedad warjud,
nad tõusewad üles,
jalg — kasteses rohus,
pää — pilwede külles,
nad ajawad kadunud
päikese jälgi
ja wõtawad ehalt
ta wiimase helgi,
et kustub ja kaob
kõik walguse walu,
kõik wärwide õhtune
wahelduw ilu.
Soomätastel ainult,

kus waimud on walwamas
wõlutud wara,
me endiste aegade
peidetud pera, —
leek loidab ja wilgub,
ja tulihänd tuiskab,
teedele tilgub
ta katkenud kottidest
kullaseid teri.
Õõ pilkane nõidadel,
wargadel peri
ja kõigil, kes ajawad
ohulist äri.

Kus uurijad öised
on jälgimas mõtteid,
neil awab ta uusi
waateid ja wõtteid,
et korraga sünnib
uus sõna, uus säde,
uus jumalik tõde,
geniaalne leidus,
mis walminud kaua
ajurakkude peidus.
Kus ihkawad hinged

üksteise poole,
kui merede sülle
jõgede woole,
kus sirutab käsi
ihade janus
naiivne noorus,
wõi wilunud wanus,
et noppida elupuu
ülewat wiija, —
neid joodad, neil saadad
sa rahuldust alla,
kui preestritest ülim
päästad sa walla
neidude wöö,
suur kuninglik öö!
Läbi mändade palu,
üle nirede wee,
wiib kallima kodu
mind õhtune tee.

Ühele naisele.

Kui raiuda sind wälja marmorist,
kõik imetleks su ilu, ihalist.
„Pallas Atheene, jumal neitsilik,
sind woolinud on Pheidiase pikk“
nii annaks otsust uuriw tundja pilk.
Oh eil oh eil, su hinge, silmi saa
ei maal, ei marmor iial jäljenda,
need kustuwad ja kaowad sinuga.
Wast kaugis lastelastes leidub kord,
kui esi-emast wiimane akkord,
kes kehastab su hinge, helget werd.
Siis uued pillid ihal ikewad
ja uued laulud talle hõiskawad,
et Toone taredeni tungib lust,
kus wiibid sa, täis walust igatsust.
Ei awa keegi sulle haa ust,
sa kadunud ja unund igawest.

Hommikul.

Õised warjud õrenewad salus,
idas õhkub uue päewa alus.
Linde laulud teretawad päikest,
metsalised, wäsind saagi käikest,
raputawad karwust kastehelmi,
poewad pessa, kaowad koopahõlma.
Ah, mis ilus olla kiirte mängil,
kasesalus, karusambla sängil,
kuhu tulles jäin ma tukkuma.
Wäsimus mul uimaw pääs ja jalus.
Olin öösel ma ehk pulmatalus,
ajasin ehk püha hiie hirwe
üle põhja lumitanud kõrwe,
nagu Lämmeküne muistne mees?
Polnud joodul ma, ei hirweajul,
kallistas mind oma suudlus-sajul
kaunim kõigist kuningline naine.
Tema juuste lõhnow kullalaine
joowastas kui kewade-aroomid,
ihatulle heitis kõik atoomid.

Lõpeb suwi, lõpwad laulud sisal,
äädikaks saab magus, uimaw pisar,
lahtub wiin.

lhawiin, mis mulle hoidnud oled,
igawesti põlewad ta tuled.

Päises kuumas, öises kastes jahes,
waenuväljal, raskes kuulirahes,
üle elu, üle surma läwe,
hõiskades wiin ühes sinu nime,
kaunim kõigist, kuningline naine!

Kadund kroon.

Kui kuninganna, äraheidetud,
ja orjariidis, kõigist unustud,
sa käisid oma teed.

Weel esines su hoides, ülewas,
ja näo ilmes, hääle helinas
su endne majesteet.

Sääl kadunud krooni jälle tagasi
ma tõin ja surusin su juustele,
kuis hiilgab ta!

Ei enam ori, alatumast soost,
waid kuninganna, kõrgest luuleloost
nüüd oled sa.

Nii helgid igawest mu tähte mail,
wõik kroonikuld su juuksil tumedail.

Sinu juures.

Sinu juures oma õnne näen,
sinust kaugel — mina hukka läen.
Lähen hukka ihu, hingega,
kurat põrgus wõtab röömusta;
aga inglid taewas nutawad,
maha tilkwad kuldsed pisarad,
et üks hing on jälle kadunud,
elukirjast mahakustutud.

Sinu juures oma õnne näen,
sinust kaugel — mina hukka läen.

Kaks bakhanti.

Kaks noort bakhanti,
täis kirgede tuld,
me kokku saime
ja karikad põhjani
tühjaks jõime.
Mis iial küll pakkus
meil elu ja ilu
ja roosipõõsad ja puude wilu —
kõik wõtsime meie,
see oli meil käes.
Kas mäletad weel
neid päiwi, neid öid,
neid ihade õisi,
mis puhkema löid,
kus kaks bakhanti
me kokku saime
ja karikad põhjani
tühjaks jõime,
kus hõiskawil huulil
ja särawil silmil
me kingiks end tööme —
üksteisele!

Kiusajad.

Kuula, juba wäljas, minu akna all,
kutswad, kõnelewad salasosinal:
Waene unistaja, tule wälja sa,
tule wälja, seltsi, ühes meiega.
Maanteel koju sõidab üksik reisimees,
palju hõbet, kulda temal kukru sees.
Riisume ta raha, walame ta werd,
alla kuristikku tõukame ta kerd,
wanad kalmud, hauad lahti kisume,
kuldseid ehte-asju ära riisume.
Kuldseid ehte-asju wiime neiule,
ehime ta üles, nagu päkese.
Hei, kui hellasti ta siis sind armastab,
maha werd ja mulda kätelt kallistab.

Unistus.

Palju õitswaid lilla
tõusis wainule;
öeldi, et olla
jälle kewade.
Üle maade heljus
päikse naeratus,
Sinu silmist helkis
mulle armastus,
mis kui leekiw tuli
loitis südame,
wõttis ära meele,
segas mõistuse.
Sest ma olen nagu
imemuinasmaal:
tähed paistwad alla
päise päewa aal,
roosilised pilwed

sõudwad taewa all,
hõbedased kalad
järwes sügawal.
Suur on, Issand Jumal,
Sinu wägewus,
jäta igawesti
mull' see unistus.

Igatsus.

Mul on palee,
mis teistel ei ole,
ta uhke ja tore —
üks marmorist linn.
Ta ümber on aiad
täis Eedeni ilu,
kus taewani tõusewad
palmid ja puud.
Sääl oksadel kiikuwad
muinasmaa linnud,
neil suled on seljas
kui tuli ja kuld.
Sääl olen ma sultan
ja pean sääl puhkust
purpuri-patjul
palmide all.
Ja äge on päike,
täis lõunamaa kuuma,
mu neiu läeb mööda
sääl tolmusel teel.
Ta närbib ja nõrkeb
põuases põrmus,
mu ainus, mu armas.

Ma tõttan ja wõtan
ta hellasti üles,
toon aeda, wiin lossi
ta enese süles.
Sääl kosutan teda
ma kallimal wiinal
ja kiigutan teda
mu põlwede pääl.
Me tuba lööb täis
sääl magusat lõhna,
meil kostab kui laul,
kui pillide hääl.
Ei küsi ma seda,
mis tõi teda siia,
ei küsi ta seda,
miks olen ma siin.
Ta teab, et ammugi
surnud me juba,
ta teab, et loss
ja palmid ja tuba
pole muud kui —
öösine wiirastus,
üks haudadest tõusenud
igatsus. —

Wesiroos.

Jõe, järwe mudahaudadest,
üleskerkind kōdund kōntsa seest,
kuhu hukkund inimeste hinged,
ulatad sa walendawad õied
wastu päikesele, walge kupp.
Üle wete pinna weetled mind,
armsamale tahan murda sind.
Omis juuksis wōtab ta sind kanda,
omad lõhnad jätad sinna randa,
närtsib surmas neitsiline nupp.
Suudlen armsa juuste hämarusi,
leian säält su wiimseid unistusi,
kalakudust, näkineide tööst,
sügawuste otsatumast ööst.
Armsamale tahan murda sind,
alla woode wirru wōtad mind.
Wäsist, maisest, puhata sääl hää,
lima juuksis, lõmmujuurtel pää,
hōbekalad kustund silme üle;
ootab armsam, ei ma enam tule.

S i s u.

	Lhk.		Lhk.
Paterna rura (Isade maa).		Ümara ääres	38
Eelkewade	3	Riia sõit	41
Kodumaa metsad	5	Jüri õöl	42
Lagled	6	Wanemuise sündimine	43
Kewade tulek	7	Palwe	44
Maal	8	Äike	46
Õöpikud	10	Kuu	48
Kodu	12	Talw	51
Pikse ootel	14	Mägi	53
Õitsil	15	Hingede päew	55
Põud	16	Wägilane	57
Enne lõikust	17	Waskjalasilla piiga	59
Tukkuw sügise	18	Kuninga kübar	61
Halla õö	19	Kojuminek	63
Seatapp	20		
Jäälilled	22	Amores (Ihad).	
Pärn	24	Õhtune tee	65
Kerjus	25	Ühele naisele	68
Mets	26	Hommikul	69
Wiimne nägemine	28	Kadunud kroon	71
		Sinu juures	72
		Kaks bakhanti	73
		Kiusajad	74
Heroica (Wägilaste lood).		Unistus	75
Asumine	30	Igtasus	77
Kurelaste laul	33	Wesiroos	79
Õlandi leeris	35		

HIND 1.20 KOP.